

Erfarenheter och kommentarer

Tidig och tydlig behovsbedömning

Behovsbedömningen görs tidigt för att kunskapen ska komma till användning vid utformningen av detaljplanen. Den ska fokusera på miljöförhållanden som kan komma att påverkas på ett betydande sätt. Om en mer omfattande checklista av miljöaspekter används som underlag för behovsbedömningen är detta synsätt särskilt viktigt.

Förankring av behovsbedömningen

Det naturliga är att planförfattaren upprättar själva behovsbedömningen. Genomgången av behovsbedömningens miljöaspekter bör göras i samverkan med berörda förvaltningar där en grupp tjänstemän deltar i den sammanvägda bedömningen. Ett sådant förfarande har visat sig medverka till bra behovsbedömningar. När samråd därefter skett med Länsstyrelsen får kommunens politiker fatta det formella beslutet i frågan om planens miljöpåverkan. Samtidigt är det, som flera kommuner väljer att göra, möjligt att vänta med det formella beslutet om planens miljöpåverkan efter det att samrådstiden gått ut för planprogrammet eller detaljplanen. På så sätt kan viktiga miljösynpunkter som framförs i själva plansamrådet även tillföras behovsbedömningen.

Samråd med Länsstyrelsen

Samråd ska ske med Länsstyrelsen inför beslutet om planens förväntade miljöpåverkan. Vid samrådet uttalar Länsstyrelsen sig om man delar kommunens bedömning eller om kompletteringar bör ske innan kommunen fattar beslut i frågan. Länsstyrelsen rekommenderar samråd i samband med programsamrådet, eller när sådant saknas, vid plansamrådet för detaljplanen.

Dokument och handlingar

Kommunen väljer själv vilket underlagsmaterial som är relevant för den aktuella detaljplanen men de grundläggande frågeställningarna om miljöpåverkan som redovisas i denna broschyr bör fångas upp. Observera att det är viktigt för förståelsen av detaljplanen att hela den sammanvägda bedömningen med det motiverade ställningstagandet tydligt framgår av planbeskrivningen.

Tre steg till en bra behovsbedömning

Bedömningskriterier för behovet av miljökonsekvensbeskrivningar i detaljplaner

Behovsbedömning av detaljplaner

När en detaljplan görs ska ett beslut tas om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Den bakomliggande analysen tillsammans med beslutet kallas behovsbedömning. Om behovsbedömningen visar att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas.

Vid behovsbedömningar används ofta någon form av checklista för att sortera ut de miljöaspekter som kan tänkas bli berörda. En sådan checklista kan lätt bli både omfattande och svårtolkad, särskilt för allmänheten. Arbetet bör därför koncentreras till sådana miljöaspekter som kan förväntas vara utslagsgivande för bedömningen om en betydande miljöpåverkan kan uppstå.

1. Markanvändningens bedöms med hänsyn till områdets känslighet

Här är det effekterna av den tänkta markanvändningen som ska bedömas i förhållande till områdets känslighet och övriga förutsättningar. Fyra huvudfrågor bör vara vägledande för denna bedömning.

Grundläggande frågeställning	Viktiga miljöaspekter vid bedömningen
- Finns det risk att områden av högt skyddsvärde påverkas eller skadas?	- natura 2000-områden - riksintresseområden - naturreservat - vattenskyddsområde - område med högt skyddsvärde enligt inventering men som ännu saknar skydd
- Finns det risk att viktiga samhällskrav inte kan uppnås eller överträds?	- miljö kvalitetsnormer för luft och vatten - buller- och vibrationsstörning - vatten- och avloppsförsörjning - förorenad mark
- Finns det risker med markanvändningen som är svåra att bedöma?	- översvämningsrisk - ras- eller skredrisk - trafiksäkerhet, risk med farligt gods - övriga risker i samhället
- Har den föreslagna markanvändningen en storskalig omgivningspåverkan?	- markanvändning eller verksamhet som innebär en stor struktur- eller miljöåverkan

2. Planens effekter bedöms i förhållande till andra planer och program

Syftet är här att synliggöra planens förväntade miljöeffekter i ett större sammanhang än vad detaljplanen kommer att omfatta. Mest relevant blir detta bedömningssteg vid en konstaterad måttlig till stor miljöpåverkan enligt det första steget i bedömningen. I annat fall utgör detta andra bedömningssteg snarast en kontrollstation inför den avslutande sammanvägda bedömningen.

Grundläggande frågeställning	Kommentar
- Vad innebär planens förväntade miljöeffekter i kombination med riktlinjer och åtaganden enligt kommunens översiktsplan?	- Saknas riktlinjer i en fördjupad eller i den kommunomfattande översiktsplanen får bedömningen ske med stöd av omgivande detaljplaners pågående eller angivna användning.
- Vad innebär planens förväntade miljöeffekter i kombination med riktlinjer och åtaganden enligt andra kommunala eller regionala planer och program?	- Frågan riktas främst mot kommunala eller regionala planer och program som översiktsplanen ännu inte hunnit förhålla sig till från mark- och vattenanvändningssynpunkt.
- Vad innebär planens förväntade miljöeffekter mot bakgrund av miljömålet för en "God bebyggd miljö"?	- Här blir miljömålet beskrivet från ett generationsperspektiv bästa utgångspunkten. Endast berörda ämnesområden bland generationsbeskrivningens totalt 16 punktsatser bör bedömas.

3. Sammanvägd bedömning med ett motiverat ställningstagande

Här görs den sammanvägda bedömningen av vad som framkommit av tidigare steg. Den avslutas med ett motiverat ställningstagande om huruvida detaljplanens förutsättningar kan innebära en betydande miljöpåverkan.

Grundläggande frågeställning	Kommentar
- Vad innebär planens sammanvägda förväntade miljöeffekter för ställningstagandet om planens miljöpåverkan?	- Planens huvudsakliga miljöpåverkan sammanfattas och resonemanget bakom det motiverade ställningstagandet redovisas i korthet.

Hela den sammanvägda bedömningen med det motiverade ställningstagandet ska tydligt framgå av planbeskrivningen. Detta är avgörande för förståelsen av hur behovsbedömningen hänger samman med det fortsatta detaljplanarbetet.